

שיחות חיזוק

שיחות מפי
הרב אורן נזרית שליט"א

שביעי של
פסח

שיחות חיזוק

שבועי של
פסח

שיחות מפי הרב אורן נזרית שליט"א

מתוך סדרת הספרים שיחות חיזוק (ה' כרכים)
ניתן להשיג בטלפונים 0509013000, 0506491414
למעוניינים ניתן לקבל השיחה במייל toraoren@gmail.com

תוכן הענינים

- ג. בשביעי של פסח אנו עושים את הקלי.....
- ג. תקון ליל שביעי של פסח.....
- ד. כך היה סדר המארחות.....
- ד. קבלה טובה בענין תפלה.....
- ה. קבלה טובה בענין האמונה.....
- ה. קבלה טובה בענין מסירות נפש.....
- ה. ענינה של מסירות נפש.....
- ה. פסח כנגד אברהם - ועלינו ללמוד ממסירות נפשו.....
- ו. היכי דמי מסירות נפש?.....
- ו. הכל נמשך מוכח הקדשה של שביעי של פסח.....
- ז. גם הנפילות הן חלק מעבודת השם.....
- ז. כך סדר העבודה לכתחלה - להפשל ולהתרומם.....
- ח. לבי בקרבי בהגיגי תבער אש.....
- ח. ואנחנו לא נדע... עד בואנו שמה.....
- ח. המבנה שעושים לחיל המסור.....
- ט. הים נקרע בזכות מסירות נפש יהודה ויוסף.....
- ט. שלשת הקרבות במלחמה מול הניצר.....
- י. עבודת השם בכל הדרגות.....
- י. אין קץ לרוממות אשר חשב ה' עליהם.....
- יא. המחשיב כל עבודה קטנה, זוכה להיות בשמחה תמיד.....
- יא. מלחמת הניצר - היא סבה לקבלת התורה.....
- יא. סוד גאלת מצרים התחזקות לכל הדורות.....
- יב. הלמוד מהמכות שלבסוף פועלות.....
- יג. מסירות נפש בנקדת ההתחזקות.....
- יד. להחשיב את המכשולים והמונים החשובים.....
- יד. להחשיב את שיורי הזמרה והדברים הפשוטים.....
- טז. מעלת אמירת שירת הים בשמחה ובהתלהבות.....
- טז. האבן הנמאסת תהיה לראש פנה.....
- טז. מאת ה' היתה זאת!!!.....
- טז. חדש בקרבי את סוד ההתחדשות.....
- יז. החזוק לדורות מסדר יציאת מצרים.....

ניתן להקדיש פרשיות לברכה והצלחה ולעילוי נשמת זכיו"ב
לפרטים ניתן ליצור קשר בטל: 0506491414, 0509013000

מעלתה וכחה הגדול של מסירות הנפש

שיחת חזוק לשביעי של פסח

מהמיוחד לאותו חג. חג השבועות זו בחינה אחרת, ראש השנה היא בחינה אחרת, יום כפור בחינה אחרת, סכות בחינה אחרת, לכל חג יש את הבחינה שלו, אי אפשר לדלג על חג הפסח.

תקון ליל שביעי של פסח

שביעי של פסח אינו חג בפני עצמו, כשמיני עצרת של חג הסכות, אלא, סיומו של חג הפסח הוא, ולכן אין אומרים בו 'שהחיינו' בקדוש. שביעי של פסח, יום שנעשו בו נסים לאבותינו על הים, והתורה צוטה בו (שמות יב, טו): "וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכה לא יעשה בהם".

מובא בספר התודעה: נהגו ישראל קדושים, שהם ערים כל ליל שביעי של פסח, או רב הלילה, ועוסקים בתורה, וחרוזים מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים, תורה שבכתב עם תורה שבעל פה, ומשלימים בדברי הדיבור בענין קריעת ים סוף. וקורין לסדר זה 'תקון', לפי שלא זכו ישראל לשלמות גאלתם בלילה זה, ושיעשה להם נס גדול, ויאמרו שירה שתהא נקבעת בתורה לעולם ועד, אלא על ידי שנתקנו לכך באמונה שהאמינו בה ובמשה עבדו, ובזכות שהיו עתידים לקבל את התורה. ואותו לילה, בכל שנה ושנה, מסגל לענין זה של תקון הנפש באמונה בה ובתורתו. וכל הבא לטהר - מסייע אותו מן השמים בלילה זה, סיוע גדול מתמיד.

וכל סדר תקון זה, הלא הוא כתוב בסדורים (קריאי מועד). והנה כל מקום לפי מנהגו, והיו קהלות שלא נהגו בכך, וגם רבנו הארי לא הזכיר התקון הזה, ומובא בספרים הקדושים,

בסיעתא דשמיא, נראה להתבונן במעלת וקדשת היום הגדול והקדוש - שביעי של פסח, שהוא זמן קדוש מאד, כמבאר בספר 'שיחות התחזקות' (שנת תשנ"ט). והנה, ימי הפסח הקדושים כוללים קע"ה שעות כנגד קע"ה שנות אברהם אבינו, "ואברהם זקן בא בימים" (בראשית כד, א) - בשיבה טובה (שם טו, טו). וכל יהודי זוכה בחג הפסח, שמאירה בו ספירת החסד, לשפע גדול מאברהם אבינו.

בשביעי של פסח אנו עושים את הכלי

כל ימות הפסח, הם הקנה ליום הקדוש הזה, שהוא יום החתום, כאשר מסיימים את המתנה הטובה שנתן לנו השם יתברך, כמו שאנו אומרים: "ותתן לנו באהבה את חג המצות". עלינו להעשות חפץ וכלי, כדי שיהיה קיום לקדשה שזכינו לה, כמו שאיתא בספר הקדוש 'קדשת לוי', וזו לשון קדשו (ברשת יתרו): 'הרמב"ן פירש על הפסוק (שיר השירים ב, ז): "אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ", כשמגיע אל אדם אהבת הבורא או יראת הבורא ברוך הוא, אזי תכף יעשה מצוה, ואז בזה מביא אהבה ויראת הבורא בצמצום. כי כל זמן שלא עשה מצוה - יש לו מלחמות, אבל כשעושה עם זו היראה זו אהבה - מצוה, אזי מביא בצמצום, ובטל ממנו כל המלחמות. והנה, מצוה שעושה, הוא כמו כלי שתנוח בו זה התעוררות, שמגיעה לו מלמעלה, זהו "עד שתחפץ", כי החפץ הוא כלי, עין שם ברמב"ן; עד כאן לשון קדשו בקדשת לוי.

הקדוש ברוך הוא משפיע בכל מועד קדוש, שפע של חסד, רחמים, חמלה ומתנות טובות. זו כעין תחנת דלק רוחנית, לכל השנה כלה,

שְׁסוּפוֹ לְאַשְׁמַרְתְּ הַבִּקְרָה, הוּא הַזְמַן לְעֵסֵק בְּשִׁירַת הַיָּם וּבְסוּדוֹתֶיהָ.

כִּף הַיָּה סֵדֵר הַמְאָרְעוֹת

לְפִי הַמְכִילְתָּא, כִּף הַיָּה סֵדֵר הַמְאָרְעוֹת בְּיָמִים שְׁבִין רֵאשׁוֹן לְשָׁבִיעֵי שָׁל פֶּסַח: כָּל הַיָּמִים שֶׁהָיָה מִשֶּׁה מְדַבֵּר עִם פְּרָעָה, לֹא דִבֵּר, אֲלָא שִׁלְכוּ יִשְׂרָאֵל דְּרָף שְׁלִשַׁת יָמִים בְּמִדְבָּר לְזַבַּח וְכוּ', כְּדִי שִׁיְהוּ יִשְׂרָאֵל נֹעֲשִׂים בְּנֵי חוֹרִין בְּדַבְּרָה ה', וְלֹא יְהוּ עֲבָדִים מְשַׁחְרָרִים עַל פִּי פְרָעָה. וּכְשִׁיִּצְאוּ, יִדַע פְּרָעָה שְׁאִין בְּדַעַתָּם לְשׁוּב; וְה' אֶלְקֵיהֶם שְׁעָשָׂה לָהֶם נִסִּים כְּאֵלֶּה בְּמִצְרַיִם, הוּא יִזוֹן וַיִּפְרָגֵם אוֹתָם גַּם בְּמִדְבָּר, אֲלָא שֶׁהָיָה מִחֻשָּׁב בְּלִבּוֹ: הֲרִי לֹא בִקְשׁוּ יוֹתֵר מִדְּרָף שְׁלִשָּׁה יָמִים, וְהֲרִינִי כְּאֵלּוּ מִחֻזִּיק עֲדִין שְׁטַר חוֹב עֲלֵיהֶם, לְכִף שְׁלַח עֲמָהֶם 'אֵיקָטוּרִין', כְּלוֹמֵר, שְׁלִיחִים רָצִים, שִׁיבֹאוּ אֵלָיו מִמִּחְנֵה יִשְׂרָאֵל, לְהוֹדִיעַ מַה הֵם עוֹשִׂים. וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, לֹא עֲכָבוּם מִלְּלַכֵּת אִתָּם. בְּבִקְרוֹ שָׁל יוֹם ט"ו בְּנִיִּסָן, יִצְאוּ כָּל צְבָאוֹת ה' מִרְעַמְסֵס, וּבְאוֹתוֹ הַיּוֹם בָּאוּ לְסִכּוֹת, שָׁם הִקִּיפָם ה' שְׁבַעֲהָ עֲנַנֵי כְבוֹד. וְאוֹתוֹ יוֹם, חָמִישִׁי בְּשַׁבַּת הַיָּה.

לְמַחְרָת, בְּט"ז בְּנִיִּסָן הוּא שְׁשִׁי בְּשַׁבַּת, נִסְעוּ מִסִּכּוֹת וְחָנוּ בְּאִיתָם בְּקִצָּה הַמִּדְבָּר. בִּי"ז בְּנִיִּסָן, הוּא יוֹם הַשַּׁבָּת, יִשְׁבוּ תַחְתָּם וְלֹא נִסְעוּ. בִּי"ח בְּנִיִּסָן, הוּא אֶחָד בְּשַׁבַּת, הַתְּחִילוּ יִשְׂרָאֵל מִתְקַנְיִם כְּלֵיהֶם וּמִצִּיעִים בְּהַמְתָּם לְצֵאתָ. אָמְרוּ לָהֶם הָאֵיקָטוּרִין: תָּמוּ יָמֵי שְׁחִרוּכְכֶם, וְהָעַת לָכֶם עֵתָה לְחֹזֵר לְמִצְרַיִם, שְׁאַמְרַתֶּם: דְּרָף שְׁלִשַׁת יָמִים גִּלְף! אָמְרוּ לָהֶם יִשְׂרָאֵל: כְּשִׁיִּצְאוּנוּ - וְכִי בְרָשׁוֹת פְּרָעָה יִצְאוּנוּ? בְּיַד נְמָה יִצְאוּנוּ! אָמְרוּ לָהֶם הָאֵיקָטוּרִין: רוֹצִים, לֹא רוֹצִים - סוֹפְכֶם לְקִים דְּבַר מְלָכוֹת! עֲמְדוּ עֲלֵיהֶם יִשְׂרָאֵל, הַכּוּ מֵהֶם, הָרְגוּ מֵהֶם, פְּצַעוּ מֵהֶם, הִלְכוּ הַנְּשָׂאָרִים וְהִגִּידוּ לְפְרָעָה.

לְאַחַר שֶׁהָלְכוּ הָאֵיקָטוּרִין בְּחֻצֵי הַיּוֹם שָׁל י"ח בְּנִיִּסָן, הוּא אֶחָד בְּשַׁבַּת, אָמַר לָהֶם מִשֶּׁה לְיִשְׂרָאֵל: תְּחֹזְרוּ לְאַחֲרֵיכֶם, לְצַד מִצְרַיִם, שְׁלֹא יֵאמֵר פְּרָעָה שְׁאַתָּם בּוֹרְחִים, אֲלָא יִשִּׁיג אֶתְכֶם

קְרוֹב לְאַרְצוֹ, וְאִם יֵשׁ בְּיָדוֹ לְמַחֲוֹת, יָבֹאוּ וַיִּמְחָה. תִּקַּע מִשֶּׁה בְּקֶרֶן הַשּׁוֹפָר, עַד שֶׁחֲזָרוּ לְפָנָי פִּי הַחִירוֹת, מִהֲלֵף יוֹם וְחֻצֵי מִמִּצְרַיִם. בֵּינוֹן שְׁתַּקַּע, הַתְּחִילוּ מְחַסְרֵי אַמוּנָה תּוֹלְשִׁים שְׁעֵרוֹתֵיהֶם וּמְקַרְעִים בְּגִדֵיהֶם, שְׁחָשְׁבוּ, עֵתָה יִחְזָרוּ מִשֶּׁה לְמִצְרַיִם, עַד שְׁאָמַר לָהֶם מִשֶּׁה: מִפִּי הַגְּבוּרָה נֹאמֵר לִי שְׁאַתָּם בְּנֵי חוֹרִין! וְזֶה שְׁאֲנוּ חוֹזְרִים - הוּא כְּדִי לְפַתּוֹת לְבָבִם שָׁל מִצְרַיִם לְהִטְעוֹתָם. שֶׁהוּ הָאֵיקָטוּרִין בְּדִרְכָּם יוֹם וְחֻצֵי יוֹם, וְלוֹסוֹף יוֹם י"ט בְּנִיִּסָן, הוּא שְׁנֵי בְּשַׁבַּת, בָּאוּ אֶל פְּרָעָה וַיִּגִּידוּ לוֹ כִּי בָרַח הָעַם.

וּבַיּוֹם כ' בְּנִיִּסָן, הוּא שְׁלִישִׁי בְּשַׁבַּת - "וַיִּאָסֵר פְּרָעָה אֶת רַכְבוֹ, וְאֶת עַמּוֹ לְקַח עִמּוֹ, וַיִּרְדֹּף אַחֲרָי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּשְׁיִגוּ אֶתָם חֲנִיָּם עַל הַיָּם עַל פִּי הַחִירוֹת, וּפְרָעָה הִקְרִיב" - לְסוֹף אוֹתוֹ יוֹם. וּבְלֵיל שְׁבִיעֵי שָׁל פֶּסַח, אוֹר לְיוֹם כ"א בְּנִיִּסָן, הוּא רְבִיעֵי בְּשַׁבַּת, יִרְדּוּ לָיִם, וּבְשַׁחְרִית עָלוּ מִן הַיָּם, וַיִּרְאוּ אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בְּמִצְרַיִם - "אֲזַ יִשִּׁיר מִשֶּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה". עַד כְּאֵן.

לְכֹן, עֶקֶר זְמַן הַתְּקוּוֹן שָׁל שִׁירַת הַיָּם - הוּא בְּבִקְרָה. וּבְכָל אֶפְן, הַכֹּל לְפִי הַצְּבֹוֹר. אִם לְצְבֹוֹר יוֹתֵר נָח לְהַתְּאַסֵּף בְּלִילָה - עֲלֵיהֶם לְעֲשׂוֹת כִּף, כִּי הָעֶקֶר, לְזִכּוֹת אֶת הַרְבִּיִם מַה שְׁאַפְפָּשֵׁר.

קַבְלָה טוֹבָה בְּעֵינֵי תַפְלָה

נִרְאָה לְהַתְּבַוֵּן בְּעֵינֵי עֲשִׁיתָנוּ חִפְץ לִימֵי הַחֵג הַקְּדוּשִׁים, לְקַבֵּל עַל עַצְמָנוּ אִיזוֹ קַבְלָה טוֹבָה לְמִשְׁן כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה הַבָּאִים עֲלֵינוּ לְטוֹבָה, זֶה יְסוּד עֲצוּם לְכָל הַחַיִּים כְּלָם, הַסְּתַפְּלוּ נָא עַל כָּל פְּרָט וְעַל כָּל רְגַע מַה קוֹרָה עִם הָאָדָם בְּחַיִּים חִיווֹתוֹ.

וְהִנֵּה כָּל הַתְּהוּוֹת קָרִיעַת יָם סוּף, וְכָל הַהַתְּגַלוֹת הַגְּדוֹלָה שֶׁהִיְתָה אֲזַ, נְכִמוּ שְׁבָאָרוּ צְדִיקִים עַל אֶמְרָם ו"ל (מְכִילְתָּא בְּשַׁלַּח): 'גְּדוֹלָה הִיְתָה בְּזַת הַיָּם יוֹתֵר מִבְּזַת מִצְרַיִם', שְׁבַשְׁעָה שְׁעֲמָדוֹ עַל הַיָּם הָיָה הַמְּעַמָּד הַנְּשָׁגֵב בְּיוֹתֵר מִכָּל פְּרָטֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם.

וכל זה, הנה בכח התפלה של ישראל, שהתפללו וזעקו להשם יתברך, (כמו בא בדברי חז"ל (ספרי ואתחנן ב) עשר לשונות נקראת תפלה. זעקה. שועה. נאקה. צרה. רנה. ופגיעה. נפול. ופלול. עתירה. עמידה. חלול. חנון. ובילקוט יש שלש עשרה לשונות של תפלה), והתפלה הזאת בקצה רקיעים וגרמה שעם ישראל יצאו בגדר רמה. וכיון שפך, עלינו לקבל על עצמנו בעת רצון זו, להתחזק יותר ויותר בענין התפלה.

קבלה טובה בענין האמונה

וכן בשעה שעמדו ישראל על הים, זכו לשלמות האמונה, כמו שכתוב (שמות יד, לא): "ויאמינו בה' ובמשה עבדו", כי אז זכו לראות את האמונה הקדושה - עין בעין, כמו שאמרו רבותינו במדרש (שמות רבה כא, ח): כדאי האמונה שהאמינו בו. כי כל הישועה שזכו לה בשעת קריעת ים סוף, היתה מכח האמונה.

ולכן ביום זה, אפשר להתחזק מאד באמונה, ועלינו לשגן ולחזר על הדברים האלו, בתמידות, כי הם יסוד כל התורה ומצוותיה, כמו שאמרו בגמרא (מכות כד ע"א): 'בא חבוקי והעמידן על אחת', שנאמר (חבוק ב, ד): 'וצדיק באמונתו יחיה', וכן דוד המלך, עליו השלום, אומר (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה". ולא רק בשעת קריעת ים סוף, אלא גם יציאת מצרים עצמה היתה בזכות האמונה. ולכן, עלינו לקבל על עצמנו לקראת השנה הבאה עלינו לטובה - לחזק בעצמנו את האמונה הקדושה, ובנה ימשך עלינו שפעו הקדוש של יום טוב שביעי של פסח לכל ימות השנה.

קבלה טובה בענין מסירות נפש

שביעי של פסח, הוא התגלות מסירות נפש. הגאון הצדיק, רבי ירחם ליבוביץ זי"ע, המשגיח ממיר, אמר, באשר אדם מנצל את כל הכחות שיש לו בטבע, [כמו שהיה בעת קריעת הים, שנחשוך בן עמינדב ירד לים, עד שהגיעו המים למעלה מחטמו, ובנה עשה את כל מה שהיה

יכול לעשות בגדרי הטבע], בזה הוא מגיע למדרגה שלמעלה מדרך הטבע, וזוכה לנסים, כי ההנהגה שלמעלה מהטבע היא הנהגה של השם יתברך, והמנצל את כל מה שנתן לו בטבע, זוכה למעלה מן הטבע, והינו - נס.

ענינה של מסירות נפש

מעלת מסירות הנפש היא, כשהיא בלי חשבונות כלל. כי כשכלל ישראל ירדו לים, אף אחד מהם לא חשב לרגע, שאולי יבקעו המים. אבל כל בר ישראל זכה אז לאור של מסירות נפש, ואמר לעצמו: 'אני את שלי אעשה ואעבר בתוך המים'. הלא אנו בעצומה של היציאה ממצרים, לכן עלינו להתקדם הלאה, למרות שבפסיעה הראשונה, עדין איננו יודעים כלל איך עושים זאת, פי רואים ים לפני העינים וכו', אבל הנה הסכם מחלט בנפשם: 'זה ודאי - שעלינו להתקדם ולעשות כל אשר בכחנו לעשות! ולכן נבקעו המים. ועל כן, עלינו לזכר, שגדר מסירות נפש, היא ללכת עד קצה גבול כחות הנפש שבאדם - ללא שום חשבונות ונגיעות למיניהם.

ומלבד אי עשית חשבון בעת מסירות נפש, יש גם את האמונה שנצליח. גם אם איננו יודעים כיצד, עלינו לבטח כי אנו מסגלים להצליח בכל. וזו היא מצנה מן התורה של "ונקדשתי בתוך בני ישראל" (ויקרא כב, לב) - זו מצנה לקדש את ה' - בין בסתר ובין בגלוי, וכל המקדש שם שמים בסתר - זוכה לקבל שכרו - בגלוי. ובדאי, גם כשנעצמים קשיים אדירים, על אדם לעשות את שלו, בכל הכחות האפשריים שבו, ואז יזכה לקדש את שמו הגדול והקדוש של הקדוש ברוך הוא, יתברך שמו.

פסח כנגד אברהם - ועלינו ללמוד ממסירות נפשו

הראשון שעשה מסירות נפש, היה אברהם אבינו [כל חג הוא כנגד אחד מהאבות

הקדושים, וחסג הפסח הוא כנגד אברהם אבינו, וכמו שמוכח בטור בסימן תיז.

וצריך להתבונן בענינו, ונראה שמסירות נפשו בעבור הבורא יתברך, היתה פלאי פלאים. לחד מאן דאמר, בגיל שלש הפיר אברהם את בוראו, וגם כאשר הפירו וידע שיש מנהיג לבירה, לא הציץ עליו מיד, אלא, "ואת הנפש אשר עשו בחרן" (בראשית יב, ה). אברהם ושרה הקימו תנועה של תשובה, ואז התגלה עליו הקדוש ברוך הוא, רק בגיל שבעים וחמש שנה. זה הפרש של שנים רבות! שמהגיל שהפיר את בוראו ואילך, הלך כאלו בחשך, עד עת בוא דברו.

ואברהם אבינו, סבל הרבה צרות ורדיפות, כמו שאמרנו חז"ל (פסיקתא רבתי לג), שנקרא אברהם 'העברי', כל העולם מעבר אחד - והוא מהעבר האחר. ולא זו בלבד, אלא שהיה צריך לעשות דברים, שהיו ממש נגד כל אנשי דורו. אבל אברהם אבינו ידע, זה התפקיד שלי, אני הפכתי את בוראי, ולכן הלך במסירות נפש בלי שום הארה, בלי שום משהו שמסייע בעודו, וזה נפלא עד מאד.

וכך נהג, בעוד שאביו היה מפיץ ראשי של עבודה זרה, והיה צריך לפעל נגד אביו, וכנראה גם יצרו הסיתו: 'איך אתה עושה דבר כזה? איפה המסרת מהאב לבן, איפה ההגיון השכלי? וכו' וכו'. אבל ברגע שהפיר בדעתו, וידע שאי אפשר שיהיה עולם בלא מנהיג - הפיר את בוראו, ואמר: 'אני אלה, אפלו בחשך'.

וכשהתגלה אליו הקדוש ברוך הוא - אמר לו "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך", והובילו למקום שאין מפירים בו ובגדלתו [שנה היה חלק מהנסיון, וכן היה לו נסיון עם נמרוד בכבשן האש, אי אפשר לתאר אלו נסיונות היו לו], אבל הוא היה עקשן בנקדתו - והצליח.

ואף לאחר כשכבר הגיע לארץ המבטחת, היה צריך לגלות וללכת למצרים מפני הרעב. אמרו לו: "נו, אתה רואה? למה ארע לך כל הרעב הזה? כי עזבת את כל אלילי העבודה זרה, הכל בגלל הטעות שנכנסה בראשך". וכלם היו מחלישים את דעתו, אבל הוא הלך במסירות נפש עד הסוף.

היכי דמי מסירות נפש?

הגאון מוילנא זי"ע, אמר: 'העקשן יצליח! ועקשן בקדשה, אינו זה שצופה שהכל ילך לו חלק, אלא ההפך. למרות שנוכח אשר הכל מתנהג להפך מהרצוי [אבל בידיעתו האיתנה שאין לו אלא את הדרך התורה בכל פרט], הוא מתעקש למסר נפשו על קוצו של יוד, ומצליח'.

פי כונת מסירות נפש - היא 'בלי גבול', ואינה דוקא רק בדברים הגדולים, כפי שיש נטיה לחשוב, שאם תגלה אלי ה' כמו בעקדת יצחק, גם אני מוכן לעקד את בני וכו'. אלא, מסירות נפש, צריך שתהיה בפרטים הקטנים ביותר, בעבודה היומיומית התמידית, בהתמדת התורה, בחסימת הפה, בשמירת העינים, בשבירת המדות, כולל הדברים היותר פשוטים וברורים - באלו צריך לעבד על מסירות נפש.

ואין צריך לחפש בגדולות ובנפלאות ממנו, כי זה ברור, שמה שיהודי צריך לעשות - עושים עד הסוף, במירב הכחות האפשריים, ואחר כך הקדוש ברוך הוא פותח את כל השערים למעלה מן הטבע.

הכל נמשך מכח הקדשה של שביעי של פסח

מוכח מהרב הקדוש, בעל ה'צמח צדק' זי"ע, ועוד צדיקים, שהואיל וקריעת ים סוף נמשכה מכח מסירות נפש, לכן בכת היום הזה, יכול כל אחד לשאב הרבה כחות

למסירות נפש, בשביל כל השנה בלה, בכל פרטיו ועניני עבודתו.

ולכן, זהו החפץ שאנו יכולים לקחת מהחג הזה - להשתדל להתמסר בכל ארבעה דברים הצריכים חזוק, תורה, תפלה, דרך ארץ ומעשים טובים - שיהיו הכל במסירות נפש.

יודע שהרב הקדוש, רבי אהרן ראטה זי"ע, היה מתפלל במסירות נפש, והיה מעורר את בני חבורתו לתפלה במסירות נפש. אם עיפיים - אזי בכלל לא לשבת, כי זה פשוט שצריך לעמוד, אם יש מצב של עיפות - צריך להתגבר ביותר שאת יותר עז.

כל דבר צריך להיות לפי ההלכה, ואם ההלכה מצוה דבר מסים, והתנאים הסביבתיים והסבתיים לא מאפשרים, אזי צריך לפעל מסירות נפש, ולומר: 'אני לא רואה שום דבר, כי אם את רצון השם המבאר בהלכה, ולעשותה בשלמות'. למשל, אם הוא יודע שבמקום מסים יכול להפשל בשמירת העינים, עוזב את הכל - גם אם יגידו לו כלם להפך, אבל הוא יודע שזה מה שהוא צריך לעשות - לאמץ לעצמו את הנקדה של אברהם אבינו.

ואין לומר: אם הייתי נולד בדור שכלם עובדי עבודה זרה וכו', גם אני הייתי מתנהג כמוהו, כי זו חשיבה מטעית, ועלינו להסתכל רק על מה ששייך בפרטי היומיום שלנו, איך אנו מתנהגים בהם כמו אברהם אבינו, איפה אנו מוסרים את נפשנו שם, איך אנו מתנהגים בהם כמו נחשון בן עמינדב.

גם הנפילות הן חלק מעבודת השם

בשהאדם אינו מצליח לעשות מה שרצה, הן בסדר הזמנים והשעות המתכננים מראש לעבודת השם, ובסופו של דבר הכל התהפך לו, הן בלמוד שהתבלבל, או בתפלה שלא הצליח לכונן בה, וכן בהנהגת הבית, בזהירות מפעם, ולהיות מהנעלבים ואינם עולבים וכו', על אף השתדלותו הגדולה, ומדמה שלא הלך

לו טוב - זו השקפה לא נכונה, כי כל תנועה בעבודת השם - מקדמת ומרוממת, וגם פאשר הוא נכשל ונופל. וזה בכל הבחינות כלן, מנפילה ממש - עד נפילה בדקות.

ובמצב כזה, עליו לעורר את הרצון, להתגבר שלא לשעות לפתויי היצר, שרוצה ליאש ולהחליש את האדם לגמרי אחר הנפילה. אלא, גם מתוך חסר החשק הגדול וגם מתוך עמק הנפילה הגדולה ביותר, עליו להתגבר בכל עז ותעצומות, להמשיך להיות עובד השם.

מובא בגמרא (ספ"א נב ע"א): 'לעתיד לבא, מביאו הקדוש ברוך הוא ליצר הרע, ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים. צדיקים - נדמה להם כהר גבוה, רשעים - נדמה להם כחוט השערה. הללו בוכין, והללו בוכין. צדיקים בוכין ואומרים, היאך יכולנו לכבש את ההר הגבוה הזה?! רשעים בוכין ואומרים, היאך לא יכולנו לכבש את חוט השערה הזה?!' כי עצת היצר בעבודת השם התמידית, היא לא להחשיב את העשיות 'הקטנות' שלנו ביהדות. רק לעתיד לבוא, נראה שגם הפעלה הקטנה היא כהר גבוה. כי באמת, אין לנו שום השגה בגדלת מעשינו, ואיננו יודעים כיצד בעל הרחמים, יתברך שמו, מביט על כל זה.

כך סדר העבודה לכתחלה - להפשל ולהתרום

כתיב (משלי כד, טז): "כי שבע יפול צדיק וקם. ורשעים יפשלו ברעה", וצריך לדעת שענין ה"קם" שנאמר בצדיק, אינו רק תקומה שלאחר הנפילה, שזה ודאי אם נפל - עליו לקום. אלא יתרה מזאת: כל סדר ההתעלות ודרגת צדיק היא רק מתוך "שבע יפול".

כתוב (תהלים לד, כ): "רבות רעות צדיק ומכלם יצילנו ה'". ויש לומר, שהפנוה שלא רק שיש הרבה רעות לצדיק, אלא שרק אחרי 'רעות רבות' - הוא נהיה צדיק, כי אי אפשר אחרת, זה סדר של עבודה. וכאמור, נפילה,

ונכשל - אז "בדמיון חיי", גם הדם, שכאילו נשפף ואבוד - מחיה אותך, משם תקבל את החיות בעבודת השם.

ואנחנו לא נדע... עד בואנו שמה

מובא בדברי הצדיק הקדוש, מוהר"ן מברסלב, זי"ע (שיחות הר"ן סימן רמד): 'יש בני אדם עובדי ה', שאין השם יתברך מראה להם מה שפעלו כל ימי חייהם. רק אחר מותם, בעולם הבא, אז יראו מה שפעלו, ואמר זאת לענין התחזקות, לבל יפל בדעתו מה שכבר עסק בעבודת השם, ועדין אינו רואה בעצמו שום פעלה. כי יש שאינו יכול לראות כל ימי חייו מה שפעל - כי אם לאחר כף; עד כאן.

נמצא, שאין לנו מדר מדק להבחין בהתעלות, ולפעמים, עובר אדם תקופה מסוימת בחייו גמור, ואינו יודע, כמה דיקא החייו הזה, קדם אותו. למשל, הוא חושב שאם היה לומד רצוף כדבעי, ותפלתו בכונה כראוי, ומדותיו מתקנות כפי שצריך, בכף הריהו עולה ומתעלה, אבל זו טעות! כי איננו מסתכלים על התמונה מלמעלה, כמו שהקדוש ברוך הוא מסתכל. אבל אם היו לנו עינים זכות, אזי פעמים, ברגע קט אחרי נפילה מסוימת, היינו יכולים לעלות למדרגה הרבה יותר גבוהה, מאשר הכל היה מתנהל חלק.

המבחן שעושים לחיל המסור

עד כמה צריך להיות חזק במלחמת היצר הזאת - לדעת לקום מנפילה! אפשר לראות ממשלו של רבנו, הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, שאמר, משל לחיל שאמרו לו: אתה רוצה להכנס לצבא? אנחנו מלבישים עליך שריון, ונראה כמה תוכל לרוץ בו, ורק כאשר תוכיח מסגלות לנוע במהירות כשהשריון הפך עליך - הנך מתקבל לשורות הלוחמים. והשריון הוא כבד, למעלה מכח הסבלת שלו, ולא שיק שלא יפל בו. זה היה דבר ברור, שתכף כאשר שמים עליו את השריון הוא

זה לא חזב להיות בעברה ממש, אלא בכל פרט של סור מרע ועשה טוב. אם מישהו העליב אותו או צערו, והוא לא זכה להרגשה של "ונפשי כעפר לכל תהיה" - להיות בטל ומבטל לקדוש ברוך הוא, ולהיות שמח בידעו שהכל בהשגחה - ברגע הראשון, יכול להיות אחר כך, כשהוא מתעורר, כשנח מזעפו, אז הוא חוזר לדרגה הזאת שהכל משמים, בבחינת "שויתי ה' לנגדי תמיד", ויש בעולם רק ה' אחד ואין עוד מלבדו. כל זה לא היה לו ברגע הראשון, והוא מצטער על הרגע הזה, ואז היצר הרע מדמה: "הנה עבדה, אם היית מרגיש את ההרגשה של האמונה ברגע הראשון - נחא! אז אתה במדרגה... אז אתה חשוב... אבל עכשו? במדרגה שלך? ראה כמה זמן לוקח לך להתאושש! ובהתחלה גם נכשלת בעון הפעם וכו'".

וכל המחשבות האלו, הן מצד היצר הרע, שמכניס חלישות הדעת בלב האדם, והיא ההסתכלות הלא נכונה, על המלחמות שהקדוש ברוך הוא מוכה אותנו בהן, ואם הייתה לנו זכות - לא היינו מצטערים עליהן, אלא אף שמחים בהן.

חם לבי בקרבי בהגיגי תבער אש

צריך לדעת, שאדם זוכה לחמימות בעבודת השם, רק בגין כל אלו הנסיונות - וההתמודדיות עמם. אלו יוצרים חם בנפשו, בבחינת (תהלים לט, ד): "חם לבי בקרבי, בהגיגי תבער אש", ונמשל לגחלים המתעוררים על ידי פסלת שצריך לזרק אותה, אבל כתוצאה מהן - נוצר חם, והוי כמו האמורין הנקרבין על גבי המזבח, שזה סוד מסירות נפש, שעל האדם להקריב את עצמו. וזה מתעורר בפסח, כמו שכתוב (יחזקאל טז, ו): "ואעבר עליך, ואראך מתבוססת בדמיון. ואמר לך בדמיון חיי, ואמר לך בדמיון חיי"; דם של יהודי, נשפף בכל פרט ופרט בעבודת השם, כשהכל מתנהל נגד רצונו - כשאדם רואה שהוא נופל

נופל. וְזֶה הִנֵּה מִבְּחֵן, לְרֵאוֹת אֶת הַחִל, בְּאִיזוֹ
מְהִירוֹת הוּא מְתַרֵּם לְאַחַר הַנִּפְיֵלָה, וְזֶה
מִבְּחֵן הַקְּבֵלָה לְצִבְאָם. כִּף גַּם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם.
לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, יֵשׁ סֵפֶר בְּפָנָי עֲצָמוֹ, מִכָּל
מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּיוֹם אֶחָד. לְפַעֲמִים קוֹצְבִים
לוֹ לְאָדָם: 'אַתָּה לֹא תַעֲבֹר אֶת הַנִּקְבָּה הַזֹּאת...'
וְכָל הַמִּבְּחֵן שֶׁלְּךָ כָּל־פִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
הוּא כִּמְהָרָה מֵהָרָא אַתָּה קָם וְשָׁב לְעִבּוּדְתְּךָ. זֶהוּ
עֲנִין מְסִירוֹת נֶפֶשׁ - לְקוֹם מִיָּד!

הֵיִם נִקְרָע בְּזִכּוֹת מְסִירוֹת נֶפֶשׁ יְהוּדָה וְיוֹסֵף
וְהַנֵּה, שְׁנֵי הָאֲחִים הַקְּדוֹשִׁים, יוֹסֵף וְיְהוּדָה
- יִסוּד וּמְלָכוֹת, זָכוּ לְהֵיּוֹת מְרַכְּבָה לְקַדְשׁוֹת
עֲלִיוֹנוֹת אֵלֶּי, דִּיקָא עַל יְדֵי רַב מְסִירוֹת נֶפֶשׁ.

מוֹבָא בְּמִדְרָשׁ 'שׁוֹחֵר טוֹב' (תְּהִלִּים קִיד):
רָאָה אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף, יוֹרֵד לַיָּם. אָמַר הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, יְנוֹס מִפָּנָי הַנֵּס, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית
לֹט, יב): 'וַיִּנָּס וַיֵּצֵא הַחוּצָה'. אֵף הֵיִם יְהִיָּה
נֵס מִפָּנָיו. הוּי "הֵיִם רָאָה וַיִּנָּס". עַד כָּאֵן.
וְלִכְשֶׁנִּתְּבַוֵּן בְּעֵינָיו שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, נִתְּפֵלָא
וְנִשְׁתַּוְּמֵם. יוֹסֵף, קָטַנָּם שֶׁל שְׂבָטִים, הִיָּה כְּלוֹ
אוֹר וְקִדְשָׁה בְּהֵלוֹ גֵּרוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אֲבִינוֹ עָלָיו,
וּבְרִגְעָה אֶחָד יָרַד מִכָּל קִדְשָׁתוֹ, הַשְׂכִּינָה הַקְּדוֹשָׁה
הַשְׁתַּתְּפָה בְּמִכְיָרָה שְׁלוֹ, וְהַשְׁגָּחָה הַעֲלִיוֹנָה
הוֹעִידָה אוֹתוֹ לִירֵד אֶל עֲרוֹת הָאָרֶץ - מְקוֹם
שֶׁל זִמָּה וְרַע.

וְכִמוֹ כֵּן, בְּנִסְיוֹן הַיּוֹתֵר גָּדוֹל שֶׁהִיָּה שֵׁם
עִם אִשֶׁת פּוֹטִיפֶר. וְכִמוֹבָא בְּגִמְרָא (סוֹטָה לו
ע"ב): 'רָאוּי הִיָּה יוֹסֵף, לְצִאֵת מִמְּנוֹ שְׂתִים
עֲשָׂרָה שְׂבָטִים, כְּדִרְךָ שֶׁיֵּצְאוּ מֵיַעֲקֹב אֲבִינוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית לו, ב): 'אֵלֶּה תִלְדוֹת יַעֲקֹב -
יוֹסֵף', אֲלָא, שֶׁיֵּצְאֵת שְׂכַבֵּת וְרַעוּ מִבֵּין צִפְרִנְיֹו;
וּבְיַדֵּי הַיֵּצֵר הַכֹּנֵס בּוֹ חִלִּישׁוֹת הַדַּעַת: 'אַתָּה
כָּבֵר שְׂכִיחַ, אֵף אֶחָד לֹא מִסְתַּפֵּל עָלֶיךָ, הַנֵּה
הַשְׂכִּינָה הַסְּכִימָה, הָאֲחִים וְרָקוּ אוֹתְךָ, מֵה
אֲכַפַּת לְךָ לַעֲשׂוֹת כָּכָל הָעוֹלָה עַל רוּחְךָ, מִי
חוֹשֵׁב עָלֶיךָ בְּכָל־ל'. וְזֹאת הִיָּתָה הַהֲתַגְּבְּרוֹת
שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁלֹּא הִבִּיט עַל שׁוֹם דְּבָר,
לֹא עַל מְקוֹם הַמְּצָאוֹ, לֹא עַל הַסְּבוֹת וְהַקְּרוֹרוֹת,

אֲלָא אֵף וְרַק עַל דְּבָר אֶחָד: "מֵה רוּצָה מִמְּנִי
'עֲכָשׁוּ' בּוֹרָא עוֹלָם"! וְלֹא הִבִּיט לֹא עַל
הַעֲבָר, לֹא עַל הַעֲתִיד, וְאֵף לֹא עַל הַהוּנָה
הַחֲשׂוּף, כִּי אִם "מֵהי נִקְדַּת עִבּוּדַת הַשֵּׁם שֶׁל
עֲכָשׁוּ", וְלִכֵּן זָכָה לְהַנְצִל מִן הַחֲטָא, שְׁנֵה
סוּד "דְּמוֹת דִּיּוֹקְנוֹ שֶׁל אֲבִיו רָאָה", רָאָה אֶת
רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּרִגְעָה זֶה דִּיקָא. וְזוֹ נִקְרָאת
'מְסִירוֹת נֶפֶשׁ', וּבְזִכּוֹתָהּ נִקְרַע לָנוּ הֵיִם. וּמוֹבָא
שֶׁהַכַּחַשׁ שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק בְּקַע עֲלִיוֹנִים
וְתַחֲתוֹנִים, וְאִזּוֹ 'נִבְקָעוּ כָּל מֵימוֹת שְׂבָעוֹלָם',
הִנֵּנוּ, שְׂאֵפְלוּ אִם אָדָם נִמְצָא בְּמְקוֹם שֶׁפֵּל
וְחִרְפָּה, הַכֹּל נִבְקָע וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה מִדְּרָגָה הַיּוֹתֵר
גְּבוּהָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם.

וּכְתִיב (שֵׁם): "הִיָּתָה יְהוּדָה לְקַדְשׁוֹ, יִשְׂרָאֵל
מִמְשָׁלוֹתָיו", בְּזִכּוֹת יְהוּדָה שֶׁהוּדָה בְּמַעֲשֶׂה
שֶׁהִיָּה עִם תְּמָר, וְאָמַר: "צַדִּיקָה מִמְּנִי". וְאָמַר
הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק, רַבֵּי שְׁלֹמֹם שֶׁבְּדִרוֹן זַ"ל,
שֶׁהֲרֵבָה חֲשָׁבוֹנוֹת הָיוּ לוֹ, אֵיךְ יוֹכֵל לְצִאֵת
זְכָאֵי וּבְלֵי לְגִלוֹת, וְגַם הִיָּה יוֹכֵל לֹמַר: 'הִיָּתָה
כָּאֵן טְעוֹת, אֲנַחְנוּ רוֹאִים סִימָנִים', וְהִיָּה יוֹכֵל
לְגַרֵם שֶׁלֹּא יִתּוּדַע כְּלוֹם, וּשְׁנִיָּהֵם יְהִיוּ כְּזִכָּאִים
בְּעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת. אֲבָל, הוּא לֹא הִתְּפַתָּה לְשׁוֹם
חֲשָׁבוֹן כְּזֶה, אֲלָא אָמַר - 'צַדִּיקָה מִמְּנִי', וְהוּדָה
בְּגִלוּי. זֶה בְּחִינַת מְסִירוֹת נֶפֶשׁ, וְזֶה הָעֵלָה אוֹתוֹ
בְּמִדְרָגָה, וְגַרֵם שֶׁיִּקְרַע הֵיִם בְּזִכּוֹתוֹ - עַל יְדֵי
נַחֲשׁוֹן בֶּן עַמִּינָדָב שֶׁיֵּצֵא מִמְּנוֹ, וְנִהַג כְּמוֹתוֹ,
לִילֵךְ בְּזִרְיוֹת וְלִקְפֹץ בְּדִרְךָ אֲמוֹנָתוֹ, עַד הַסּוּף,
מִבְּלֵי לְהַשְׁתַּהוֹת בְּחֲשָׁבוֹנוֹת וּבְלִבּוּלִים.

שְׁלֵשֶׁת הַקְּרִבּוֹת בְּמִלְחָמָה מוֹל הַיֵּצֵר

הַקְּרִבּוֹת הָרֵאוּשׁוֹן:

קְרִבּוֹת נִגְדֵי הַדְּבָרִים הַגְּלוּיִים שֶׁל סוּר מִרַע.
[לְמִשְׁלָל, אִם יֵשׁ מְקוֹמוֹת שְׂאֵסוּר לְלַכֵּת בָּהֶם -
וְאִיכָא דְרַכָּא אַחֲרֵינָא, מִפְּתָה הַיֵּצֵר: 'לֹא מִשְׁנָה!
עֹזֵב... תִּלְךָ, אַתָּה הָרֵי מִמְהָר']. וְזֶה בְּכָל עֲנִין,
בְּמַחֲשָׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשֶׂה. הוּא חוּטָא, לְמִרוֹת
שְׂיֻדַע שֶׁיֵּשׁ דְּבָרִים שְׂאֵסוּר לַעֲשׂוֹת. זֶה קְרִבּוֹ
חֲזִיתִי, וְעֲלִינוּ לְהַתְּגַבֵּר עַל הַיֵּצֵר, עַל יְדֵי לְמוּד

וידעית ההלכות והמוסרים, בפעל, שממשיכים
התעוררות והתחזקות לקיים מה שלומדים.

הקרב השני:

קרב יותר נסתר. חוץ מהעברות בפעל,
היצר מתחכם לאלו שאינו יכול להסיתם
לעברה בהדיא, והוא בא במהלך של "מתרפה
ממלאכתו" (משלי יח, ט). הוא אומר, אני יודע
ואני עושה רק מה שכתוב בהלכה, אני
משתדל שלא להכשל בה, חס ושלום, סור
מרע ועשה טוב, אבל אני הולך בעדינות -
"למה צריך למהר? אפשר לאט לאט! מי
אמר שצריך להשיג יותר? איפה כתוב שצריך
לחטף יותר? איפה כתוב שצריך לבלע יותר
למודים, יותר מוסרים ובריצה שפזאת? -
זה קולו של היצר הרע המכניס רפיון בעבודת
השם. הוא יודע שהוא צריך לשמר את הפה,
אז הוא שומר! לשמר את העינים? הוא
שומר! אבל למה בבהלה, ובהקפדה מתנגרת
שפזו? וכו' וכו'. בכך מנסה היצר הרע
להחלישו מלמטה, בעדינות, עד שמנצח אותו
לגמרי, רחמנא ליצלן.

הקרב השלישי:

זה קרב עוד יותר מסתר במעמקי הלב.
היצר הרע נכנס ומלחש: נכון, אתה צריך
ללמד הלכה ומוסר וכו', אבל אין זה אומר
שעליך לשאף להיות כמלאך - מלא בכסופים
וגעגועים לקדוש ברוך הוא. דבקות הבורא?
מאן דכר שמיה?! אם אתה שומע על איזה
שעור - תלך! אדרבה! זו מצוה, דבר גדול,
למה לא? אבל להגיע לדרגות של תשוקה
בעבודת השם, לרוץ ארח צדיקים כאור
נגה?! זה הרי לא בשבילך. אלו הם חשבונות
של היצר הרע, וכמוכן שהוא יודע איך להפגס.

עבודת השם בכל הדרגות

צריך תמיד לזכור, שעבודת השם היא
עבודה תמידית - בכל סוגי הימים. כי כל

יום, הוא יום מצלח לעבודת השם, לא רק
בימים המצליחים לפי ערך עבודתו בתורה,
בתפלה ובקיום המצוות, אלא אף הימים
שקצרה ידו מהשיג את שאפתו הטהורה -
כלם שוים לטובה. כי בשמים מחשיבים לפי
ההשתדלות - ולא לפי ההצלחה. וממילא,
כאשר מרגיש למעשה קשי בעבודת השם
באיזה יום, לא יחדל מההשתדלות האפשרית,
לפי ענינו באותו יום, אלא יעשה כל מה
שפכחו לעשות, וידע שזו היא עבודת היום,
ונחשבת גם היא לפניו יתברך.

אין קץ לרוממות אשר חשב ה' עליהם

מוכא באור החיים הקדוש (במדבר כג, כב):
"אל מוציאם ממצרים". אמר 'מוציאם', ולא
'הוציאם', הגם שרבותינו ז"ל אמרו (ברכות לח
ע"א) דאפיק משמע. והוכיחו מכאן - אף על
פי כן, יותר משמע לשון עבר, אם היה אומר
'הוציאם'. ונראה, על דרך אומרם ז"ל (פסחים
קטז ע"ב): 'בכל דור ודור חייב אדם לראות
את עצמו - כאלו הוא יצא ממצרים', על כן
אמרו יודעי פנימיות התורה, כי כל ליל פסח
מתבררים כחות הקדשה מהקלפה, ונוספים
בעם בני ישראל, והיא הבחינה עצמה של
יציאת מצרים, והוא אומרם 'אל מוציאם'. כי
לא יציאה ראשונה לבד, אלא בכל שנה ושנה
מוציאם, כנזכר. ונתן טעם "כתועפת ראם
לו", פרוש, כי ה' מוסיף ומחזק אותם לרוממם,
ואין קץ לרוממות אשר חשב ה' עליהם, עד
גדר שלא ישאר שום תערובת הרע בקדשה,
והוא אומרם (במדבר כג, כג): "כי לא נחש
ביעקב", רמז לבחינת הנחוש. גם לבחינה
הנקראת נחש, שהוא ראש הקלפה סמ"ך מ"ם
הרשע, הנקרא נחש - תעקר, ולא ישאר ממנו
ביעקב, על דרך אומרם: "ואת רוח הטמאה
אעביר מן הארץ" (זכריה יג, ב), "ולא קסם"
היא בחינת טמאה למטה ממנה, ואז יהיו
ישראל בגדר שלמות המעלה, ותהיה מעלתם
יותר מן המלאכים, והוא מה שגמר אמר
"כעת יאמר ליעקב" וגו', ואמרו רבותינו ז"ל

(במדב"ר כ, כ): שְׁהַמְלֵאכִים יִשְׁאַלוּ לְיִשְׂרָאֵל -
'מַה פֶּעַל אֱלֹהֵינוּ. עַד כָּאֵן לְשׁוֹן קָדְשׁוֹ שֶׁל הָאוֹר
הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ.

הַמּוֹחֲשֵׁיב כָּל עֲבוּדָה קִטְנָה, זֹכֶה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד

כְּשֶׁאֲדָם חַי בְּאֲמוּנָה הַזֹּאת - אֵין יוֹם שֶׁהוּא
אֵינוֹ שֹׂמֵחַ בּוֹ. עַל מַה שֶׁאֲפָשֶׁר לוֹ לְהַשִּׁיג,
בְּוֵדַאי עָלָיו לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְעַל מַה
שֶׁאֵינוֹ אֲפָשֶׁר, וְוַדַּאי שֶׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, אֲכַל
הַעֲקָר, שֶׁהוּא קָם מֵהָר, וְזֹכֶה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה
עַל תְּקוּמָתוֹ. אִם נִפְּלַל לְאִיזָה מְרָאָה אֲסוּר,
רַחֲמָנָא לִי צְלֵן, מִיָּד הוּא מִתְעוֹרֵר, וְחוֹשֵׁב
לְעֲצָמוֹ: 'מַה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה מִמֶּנִּי
'מַעֲכָשׁוֹ' וְהִלָּאָה. אִם דִּבֵּר בְּאֲמִצָּע הַלְמוּד,
וְכָל כֶּף לֹא רָצָה לְדַבֵּר, [כִּי יוֹדֵעַ שֶׁאֲסוּר
לְדַבֵּר בְּאֲמִצָּע הַלְמוּד], אֲכַל נִפְלֵט לוֹ אִיזָה
מִשְׁפָּט, מִיָּד הוּא חוֹזֵר לְלְמוּד. וְלִפְעָמִים, יִתְכַּן
מְאֹד, שֶׁכְּבִיכּוֹל, חָשׁוּב אֲצֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַפְּסָקַת הַסְּפוּר הָאֲסוּר, בְּאֲמִצָּע תְּשׁוּקָתוֹ
לְשׁוֹחֵחַ - הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמִּי שֶׁלְּמַד רְצוּף, לֹלָא
הַפְּרָעוֹת וּמְנִיעוֹת, כִּי תִפְקִידָנוּ הוּא רַק לְהִלָּחֵם.

מִלְחָמַת הַיֵּצֵר - הִיא סִבָּה לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה

מוֹבָא בְּגִמְרָא (שְׁבֵת פ"ח ע"ב): 'בְּשַׁעָה שֶׁעָלָה
מִשָּׁה לְמָרוֹם, אָמְרוּ מַלְאָכֵי הַשָּׁרַת לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מַה לִּילוּד אִשָּׁה
בֵּינֵינוּ? אָמַר לָהֶם, לְקַבֵּל הַתּוֹרָה בָּא. אָמְרוּ
לְפָנָיו, חֲמִדָּה גְּנוּזָה, שְׁגוּנוּזָה לָךְ תִּשַׁע מְאוֹת
שָׁבָעִים וְאַרְבָּעֵה דוֹרוֹת קָדָם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם,
אֲתָה מְבַקֵּשׁ לִיתְנָה לְבָשֶׁר וְדָם? (תְּהֵלִים ת, ה):
"מַה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ? וּבֵן אָדָם כִּי תִפְקִידָנוּ?"
(שם) "ה' אֲדוֹנֵינוּ, מַה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ.
אֲשֶׁר תִּנְה הוֹדֵךְ עַל הַשָּׁמַיִם" וְכוּ', קִנְיָה יֵשׁ
בֵּינֵיכֶם? יֵצֵר הָרַע יֵשׁ בֵּינֵיכֶם? מִיָּד הוֹדוּ לוֹ
לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא' וְכוּ'.

נִמְצָא, שֶׁזֶה שֵׁיִשׁ לָנוּ יֵצֵר הָרַע, הִיא עֲצָם
הַסִּבָּה לְנִתְיַנֵּת הַתּוֹרָה. כְּשֶׁהַיֵּצֵר הָרַע מְפָרֵעַ
בְּאֲמִצָּע לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, זֶה הַסִּבָּה לְתַת

אֶת הַתּוֹרָה. [כִּי זֶה סִבָּה לְהִתְגַּבֵּר עָלָיו]. "כִּי
יִהְיֶה רִיב בֵּין אַנְשִׁים" - "קִנְיָה יֵשׁ בֵּינֵיכֶם"?
- זֶה סִבָּה לְתַת אֶת הַתּוֹרָה. אִם לֹאדָם לֹא
הָיָה שׁוּם יֵצֵר, אֵין לוֹ שׁוּם עֲדִיפוֹת עַל
מַלְאָכִים, כִּי יֵשׁ מַלְאָכִים רַבִּים לְמַעְלָה לֹלָא
שׁוּם יֵצֵר. כָּל מַעְלָתָנוּ הִיא, שֶׁאֵנוּ 'שׁוֹכְנֵי בְּתֵי
חֲמָר', וְזֶה כָּל הַהֲדָר וְהִפִּי שֶׁלָּנוּ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב:
"חֲגוּר חֲרָבָךְ עַל יַרְךָ - גְּבוּר, הוֹדֵךְ וְהִדְרָךְ",
שֶׁכָּל הַהוֹד וְהִדְרָךְ שֵׁיִשׁ לְגְבוּר, הִיא הַחֲרָב
הַלּוֹחֲמַת בְּאִפְסָן תְּמִידִי.

כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ל"ב, כ"ה): "וַיֵּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ,
עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר", וּמוֹבָא בְּגִמְרָא (חֲלִין צ"א
ע"ב): 'שֶׁהָעֵלּוּ אָבֶק בְּרַגְלֵיהֶם, עַד כִּסָּא הַכְּבוֹד'.
כֶּף הַמְּלַחְמוֹת הַרוֹחֲנִיּוֹת שֶׁל כָּל אִישׁ יְהוּדִי,
מַעְלוֹת אָבֶק עַד כִּסָּא הַכְּבוֹד, הֵינּוּ, שֶׁמַּעְלוֹת
שֶׁעֲשׂוּעִים עָלֵינוּ לְמַעְלָה - עַד אֵין קֵץ, מַה
שֶׁאֵין הִפָּה יְכוּל לְדַבֵּר וְאֵין הָאֲזָן יְכוּלָה לְשָׁמַע.
וּמִמִּילָא, כְּשֶׁאֵנוּ מִתְמוֹדְדִים עִם קִשְׁיֵי הַיֵּצֵר,
עָלֵינוּ לְהַחֲשִׁיב זֹאת, וְלִשְׁמַח עַל עֲצָם הַתִּפְקִיד
הַחָשׁוּב שֶׁהוֹעִידוּ לָנוּ, לְהִתְמוֹדֵד עִם קִשְׁיֵים
כְּאֵלוֹ, לְהִלָּחֵם בָּם וּלְנַצֵּחַ.

סוּד גְּאֻלַּת מִצְרַיִם הַתְּחִלְתִּיּוֹת לְכָל הַדּוֹרוֹת

וְהֵנָּה, עֵינֵינוּ רוֹאוֹת אֶת כָּל הַעֲנָנִים וְהַעֲסָק
הַגְּדוֹל שֶׁעוֹשִׂים מִיְצִיאַת מִצְרַיִם [וְאֲשֶׁר זֶה כָּל
הַיּוֹם טוֹב פְּסַח], וְכֵן, הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, מְזַכֵּרָה
חֲמִשִּׁים פְּעַם אֶת יְצִיאַת מִצְרַיִם [כְּמוֹבָא בְּזֵהָר
הַקְּדוֹשׁ], וְכֵן אֵנוּ מְזַכֵּרִין אֶת יְצִיאַת מִצְרַיִם,
בְּכָל יוֹם, בְּקָר וְעָרֵב בְּפִרְשַׁת צִיצִית.

וְעֵלֵינוּ לְהִתְבּוֹנֵן בְּסוּד גְּאֻלַּת מִצְרַיִם [וְזֶה
חֲלֵק מִמִּצְוֹת סְפוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם, לְהִתְבּוֹנֵן
מַה שֶׁהָיָה אֲצֵל אֲבוֹתֵינוּ], שֶׁהָיָה גְּאֻלָּה נִפְלְאָה
מְאֹד, מְכוּר הַבְּרִזָּל, מִמְּקוֹם נְמוּךְ וְטָמֵא מְאֹד,
וְגַם הָיָה עֲנָן נִשְׁגָּב וְנִעְלָם מְאֹד, שֶׁל הַעֲלָאָת
נִיצוּצֵי הַקְּדוֹשָׁה וְתִקּוּן הַנְּפִשׁוֹת [כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
רַבְנוּ חַיִּים וַיִּטְאַל זי"ע, בְּשַׁעַר רוּחַ הַקְּדוֹשׁ'
לְהִאֲרִיז"ל (דף יז ע"ב): 'כִּי אוֹתָם שֶׁנִּשְׁתַּעֲבְדוּ
בְּגִלוֹת מִצְרַיִם, הָיוּ מְאוֹתָם הַנִּיצוּצוֹת שֶׁל
הַנְּפִשׁוֹת שֶׁיִּצְאוּ מֵאֲדָם הָרָאוּשׁוֹן, בְּאוֹתָם ק"ל

שנה שפרש מאשתו, והיה מוליד שדים ורוחין על ידי טפות קרי, וכל אלו - נתקנו בגלות מצרים ההיא].

ולכאורה, הדבר הזה קשה להולמו - מאד. כי אם המדבר בעבודת קדש כזו, היה נראה יותר, שענין כזה צריך להעשות על ידי התעלות מיחדת של תקונים ותשובה עליונה, ואיך יתכן ללקט ניצוצות בשקיעה מחלטת בערות הארץ? [ויכמו שכתוב (דברים כו, ו): 'וירעו אתנו המצרים ויענונו' - וכמו שפרשו צדיקים: 'עשו אותנו רעים וחסאים']. וכלל ישראל התנסה אז בהתגבריות נוראות ונסיונות גדולים ועצומים, שאי אפשר לתאר ולשער כלל, כי אין לנו שום השגה בעמק טמאת קלפת וזהמת מצרים, עד שאפלו מלאכי השרת, שהכל גלוי לעיניהם, אמרו: 'באיזו זכות יוציאו אותם? פלאי פלאות! מלאכי השרת לא הבינו, בזכות מה אלו צריכים להגאל, וכדאיתא, שהם אמרו, 'הללו עובדי עבודה זרה, והללו עובדי עבודה זרה', וצריך להבין זאת.

בשעה שהקדוש ברוך הוא אמר למשה שילך לגאל את עם ישראל בארבע לשונות של גאלה: 'והוצאתי, 'והצלתי', ו'גאלתי', 'ולקחתי', אמר לו משה (שמות ו, יב): "הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה?" וכתבו הצדיקים, שענין לשונות אלו היה כדי שתכנס בהם אמונה. אם יאמינו - יש להם תקנה להגאל. ובחיצוניות, היה נראה שאין שום סכוי, כי איזה צד גאלה יש אצל אנשים הנמצאים במצב כזה? הרי לא ראו עליהם שום שנוי והתקדמות ברוחניות, או אפלו איזו קרבת אלקים... כלום! רק 'הללו והללו עובדי עבודה זרה'. אבל אנחנו רואים מה היה בסוף, דוקא כשהגיעו למדרגה היותר נמוכה, כמעט בשער הנו"ן של הטמאה, אז יצאו ממצרים, והתגלה עליהם מלך המלכים הקדוש ברוך הוא, בכבודו ובעצמו, בגלוי עצום, וכמו שכתוב (שמות יב, כג): 'ופסח ה' על הפתח'.

וזה היה סימן לדורות הבאים, עד הדור שלנו, שכאשר ימצא בר ישראל באיזה מצב נמוך מאד, ומרגיש שאינו מתקדם בעבודת השם, ואדרבה, עוד מתרחק מאד מאד מהמדרגה האמתית שהוא צריך להיות בה, ויורד יותר ויותר, ונראה שהוא הולך לפל, לגמרי, לשאול תחתית ומתחתיו, ולא יצא משם לעולם, אף על פי כן, צריך שיאמין במציאות של גאלה רוחנית על ידי הקדוש ברוך הוא, והוא יכול לזכות לצאת מאפלה לאור גדול, אם רק יתחזק במצב כזה. פי 'הבא לטהר - מסייעין בידו' (שפת קד ע"ב), וכשאדם באמת רוצה להתקרב, לא משנה היכן הוא נמצא, אין הרצון שלו נאכד לעולם, וכמובא בזהר הקדוש (תרימה קנ ע"א) 'לית רעותא טבא דאתאביד' - אין רצון טוב שנגאבד, הקדוש ברוך הוא מקבל זאת פעולה וכקרוב, ומסייע לו בהתקרבות מחדשת אליו.

וזה בכל עבודה פרטית, שבחיי כל אדם. אדם צריך לדעת מה עליו לעשות. יכול להיות שהיה לו יום של נפילה. אפלו שנכשל, רחמנא לצלן, בהרבה עונות, הגמרא אומרת (ברכות יב ע"ב) כל העושה דבר עברה ומתבייש בו - מוחלין לו כל עונותיו. יתכן מאד, שאצל הקדוש ברוך הוא, יום עם נפילה חשוב מאד [אזכרה גדולה: שלא יעלה על הדעת, חס ושלום, שיש איזה צד להתיר עברה כלשהי, וכל זה, היא רק הסתכלות שלאחר מעשה], מתוך אמונה, שגם זה חלק בהתקדמות שלי בעבודת השם, וזה חלק מהציאת מצרים שלי.

הלמוד מהמכות שלבסוף פועלות

כשמתבוננים במכות מצרים, רואים, שתכליתן הייתה לבטל את קלפת פרעה שאמר (יחזקאל כט, ג): "לי יארי ואני עשיתיני", ורצה להכניס שאין אלוה, חס ושלום, רק עבודה זרה. ואם בתחלה נראה, שאחר מכת דם תהיה איזו תפנית לטובה, הנה אחרי שלשה

שבועות - שוב פרעה חוזר לסורו, ועוד מכה מכת הצפרדעים, ועוד מכה, ועוד מכה וכו', ובכל פעם היה נראה שאחר מכה חזיתית כזאת - יש סכוי שלבו הקשה מתוך, והנה הוא שב וחוזר לסורו פעם אחר פעם, ובכל מכה חוזר לקדמותו, כאלו לא נעשה דבר.

וזה בא להורותנו, שגם כאשר אדם מכה ביצר הרע ונראה שלא פעל כלום, [כמו שהיה נראה בעשר המכות שלא פעלו מאומה לבטל את כח העבודה זרה, וגם, לאדם יש הרבה מפריעים שהוא נלחם בהם ומכה אותם], לפעמים חושבים - הנה הוא שב וחוזר לאותו מצב, וכאלו דבר לא פעל, מכה ראשונה לא פעלה, השנייה גם לא פעלה, והאדם מתאשש - מה יהיה הסוף? איך אזכה לתקן, אחר שאיני פועל כלום.

אבל צריך לדעת שלא כך הוא, אלא שכל מכותיו תפעלנה, כשם שעשר מכות, פעלו בסופו של דבר, ופעלו בצרוף המכה הראשונה, בנוסף לשנית, בנוסף לשלישית, הגם שנראה שאחר כל מכה, הכל חזר לקדמותו, אבל באמת, על ידי כל מכה - הישועה התקרבה, עד שבמכה העשירית כל הטמאה בטלה כליל, עד הישועה השלמה בקריעת ים סוף, שבאה בחלקים רבים, שבאו בזה אחר זה, הגם שבשעת התרחשותם, לא היו נפרים במקדמים את הגאלה.

וכן היה בשעה שיצאו ממצרים. הלא פלא גדול הוא זה, פרעה כבר לא יכל לסבל את המכות, כמו שאמר (שמות י, יז): "ויסר מעלי רק את המות הזה" וכו', וכל מיני לשונות של בהילות לשלח את ישראל מיד, והנה, אחרי שיצאו - רדף אחריהם, ו"אמר אויב ארדף אשיג", איזו טמאה נוראה היא זו! עד שביעי של פסח, היא עוד היתה פעילה, חזר ושוב.

ומזה עלינו ללמד, שגם כאשר דמינו בנפשנו שבטל מאתנו היצר הרע - הוא חוזר ונעור, ושב לפתותנו ולהחטיאנו, עד שיראה במפלתנו. אך בכח הקדשה של שביעי של

פסח, שהוא כח ההתחזקות לעמד על עומדו, נזכה לעמד בקשרי המלחמה ולמגרו כליל.

ועלינו לדעת, כי כל ענין של מלחמה - בונה את הנלחם! וגם כל ענין של נפילה ותקומה, בונה את הנופל - וקם! כשאדם נופל ומיד הוא קם - זה חלק עקרי מההתקדמות בעבודת השם של היהודי, שזו בחינת "נגף ורפוא" (ישעיה יט, כב), וכמובא בדברי הזהר הקדוש (בא לו ע"א): "נגף למצרים ורפוא לישראל", וענין ה'רפוא' הוא, שגשמות ישראל, למדות לקחת לעבודת השם את הנקדה הזאת.

מסירות נפש בנקדת ההתחזקות

צריך לדעת, שנקדת מסירות נפש חשובה יותר מהכל, ויש מסירות נפש גם בדרך ההתחזקות - לעשות כל מה שיוכל. למשל, אדם מתבונן בעצמו, ואומר: "לא למדתי היום - לא הצלחתי, יצר הרע גזל אותי, אזי מיד ברגע הזה, תכף ומיד - עכשו... אני חוטף! לא מחכה למחר". אבל אם אדם אומר: "תכננתי אמנם לקום שעתים קדם, אבל מה השעה עכשו? טוב, כבר אקום למנין הבא" ... זו טעות! רצית לקום שעתים קדם, אז מה השיכות למנין הבא? קום עכשו! תכן שהקימה עכשו, לא בשעה שחשבת לקום, אלא אחרי שכבר הפסדת את התפלה במנין הראשון, חשובה בשמים הרבה יותר, מאשר אם היית קם בזמן שתכננת. נכון שקמת לאחר זמן תחלת התפלה, ויכלת להמשיך לישן, ואף על פי כן קמת להתכונן לתפלה - "דע לך! זה הרבה יותר חשוב בשמים, מאשר אם היית קם בזמן ומתנהג כרצונך". ועל זה, ודאי שהיצר הרע מתגבר על האדם, מראה לו שהקימה שלו אינה חשובה, כי "מה התועלת בקימה בשעה שלא חשבת?" - זו הסתכלות שאינה נכונה, כי האדם בונה את עצמו בכך. פעמים רבות אדם חושב, כשיתהיה לי הזדמנות - אעשה, בבחינת 'אל תאמר לכשאפנה אשנה, שמא לא תפנה' (אבות

ב. ד, כי צריך לחשב על הרגע הזה דיקא -
מה הקדוש ברוך הוא רוצה שאעשה עכשו,
שאישן? שאלמד? וכאשר יבחן עם נפשו
מהו רצון השם באמת - יצליח.

להחשיב את המכשולים והזמנים החשובים

כתוב (ישעיה ג, ו): "והיה המכשלה הזאת
תחת ידך", מאי והמכשלה הזאת? דברים
שאין בני אדם עומדין עליהן, אלא אם כן
נכשל בהן [כשהתלמיד נכשל בשמועתו פעם
ראשונה ושניה, הוא נותן לב לעמד על
שמועתו - רש"י] (תגינה יד ע"א). כל ההצלחה
בידיעת התורה ובהבנת עמקה, באה רק בגין
המכשולים שקדם להבנה הסופית, וזה הן
בסגיות הש"ס, והן בתשובות בהלכה ואף גם
בדברי אגדה ומערכות מוסר - המכשולים
הם הבונים, ועלינו ליקרם ולהחשיבם, כי
מהם תוצאות חיים.

כתב הרמב"ם (הלכות למוד תורה פרק ג, הלכה
ג): "מי שרוצה לזכות בכתר התורה יזהר בכל
לילותיו ולא יאבד אפלו אחד וכו'". "לילות"
זו בחינת הזמנים החשובים שאינם מאירים.
אל תאבד אותם, להחשיבם כאבודים, חס
ושלום, אלא קחם אתך ותיקנם. אל תסתכל
על בחינת אור היום, שהוא טוב, ועל חשכת
הלילה, שאינה טובה. כי יתכן, שהלילה מאיר
יותר מהיום, הרבה יותר משהנה מצלה בדעתך.

וצריך לידע ולהאמין, כי הקדוש ברוך
הוא מאיר עלינו תמיד, בכל מצב שאנו
נמצאים בו, ובמיחד כשאדם מתפלל ומבקש
ממנו ברחמים ובתחנונים שיזכה לצאת
מהמצרים - אלו הדברים שכוללים אותו
ומחלישים את דעתו.

להחשיב את שיירי הזמנה והדברים הפשוטים

הרב הקדוש, רבי נחמן מברסלב זי"ע,
מבאר בפסוק (תהלים קמו, ב): 'אזמרה לאלקי

בעודי'. 'בעודי' דיקא, הינו על ידי בחינת
העוד שלי, שאני מוצא בעצמי בחינת 'עוד
מעט ואין רשע' (תהלים לו, c), על ידי אותה
הנקדה, על ידי זה אוכל לזמר ולהודות לה'
(לקוטי מוהר"ן ח"א סימן רפב).

ואמרו הצדיקים זי"ע, על השבח "הבוחר
בשיירי זמרה", שהוא לשון שירים, שהקדוש
ברוך הוא, אוהב אפלו את המעט שזוכה
האדם לחטף מעולם הקדשה, וכמו שאמרו
חז"ל (ספ"ה לח ע"א): 'שיירי מצוה, מעכבין את
הפרענות'. כשאדם לוקח את הדברים המעטים
האלו, שהם בחינת שירים, ושמח עם כל
פרט ופרט שבהם - זוכה להצלה גמורה
מהסטר אחרא.

ונה מה שכתוב (תהלים קמט, ו): "רוממות
אל בגרונם, וחרב פיפיות בידם", אנו משבחים
את הקדוש ברוך הוא, על המלחמות, לא על
הנצחונות. כי אם לא היו לנו מלחמות, לא
היינו צריכים חרב, היינו רק לומדים, מתפללים
ועושים צדקות בלי שום עכוב. אבל אנחנו
משבחים "רוממות אל בגרוננו" - על החרב
פיפיות שבידינו, על שאנו פה נופלים, שם
נכשלים. 'על כל נשימה - נהלל יי'. על כל
דבור ודבור של קדשה, הקדוש ברוך הוא
שומע אותנו, ורוצה שנודה לו על המעט
הזה. כי זה סדר קבוע לעבודת השם,
שהנפילות הן חלק בלתי נפרד ממנה.

אנו אומרים בשירת הים (שמות טו, יא): "מי
כמכה באלם ה', מי כמכה נאדר בקדש, נוֹרָא
תהלת עשה פלא" - הקדוש ברוך הוא עושה
עכשו את הפלא הזה. שלכאורה, נראה שהאדם
לא השתנה כלל, כי אין נראה פלום
בחיצוניותו, אבל בעצם, בכל רגע אדם יוצא
ממצרים, בכל פעם כשהוא קם מנפילה, בכל
צעד שהוא מתקדם בעבודת השם, ללא הבט
על הצלחות ונפילות, העקר שהוא רץ, ואם
נופל, קם ושוב רץ "בעבודת השם", ועדין
חביבותו יתברך אצלו.

כתוב (מִכָּה ז, טו): "כִּי־מִי צִאתָךְ מֵאַרְץ
מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת", וּבְאֵרוֹ הַצְּדִיקִים זי"ע,
שָׁגַם אִם הַכֹּל כַּעַת כֹּה מְכֻסָּה, נֶעְלַם וְנִסְתָּר,
אוֹמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: "הַנְּסִים עוֹמְדִים
וּמִמֵּתִינִים לָךְ - אֲנִי רַק אֲרָאָה לָךְ אוֹתָם".

מַעֲלַת אֲמִירַת שִׁירַת הַיָּם בְּשִׁמְחָה וּבְהַתְּלֵהבוֹת

מוֹבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים (הַחִיד"א סְדוּר ר"ש
וְעוֹר), שְׁכַשְׂאָדָם אוֹמֵר אֶת שִׁירַת הַיָּם בְּשִׁמְחָה
מוֹחֲלִין לוֹ כֹּל עוֹנוֹתָיו. וְכִמוֹ שֶׁהָאֵרִיף בְּסִפְרֵי
הַקְּדוּשׁ 'סוֹד וְשֵׁרֵשׁ הַעֲבוּדָה' (שַׁעַר ג' פָּרָק ז):
'אֵיכָה יִרְדֶּף לְבַב הָאָדָם בְּהַתְּלֵהבוֹת, הַפְּנוּנָה
הָרְאוּיָה בְּשִׁירָה הַזֹּאת... וְאֵיךְ לֹא יִתְלַהֵב לִב
הָאָדָם בְּזֶה לְאַהֲבַת הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ וְיִתְעַלֶּה,
וְכוּ, עַיִן שָׁם.

פְּסוּקֵי שִׁירַת הַיָּם נִחְלָקִים לְשָׁנִים. חֵלֶק
אֶחָד מְדַבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ לְמִשְׁלֵ, "שִׁירֵי
לֵה' כִּי גָאָה גָאָה" וְגו', וְיֵשׁ חֵלֶק, שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְדַבֵּר. וְכֵן הִרְבֵּה בְּדַבְרֵי הַנְּבִיאִים,
כְּמוֹ "שִׁירֵי לֵה' שִׁיר חֲדָשׁ" וְכוּ, שֶׁזֶּה מְאֹמֵר
הַנְּבִיא לְיִשְׂרָאֵל, וְיֵשׁ מְאֹמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְכִמוֹ שְׁכַתּוֹב (יִשְׁעִיָּה נו, ז): "וְהִבִּיאֹתִים אֶל
הַר קְדֻשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֵתֵיהֶם
וְזִבְחֵיהֶם לְרִצּוֹן עַל מִזְבְּחִי, כִּי בֵיתִי, בֵּית
תְּפִלָּה יִקְרָא לְכֹל הָעַמִּים"; שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, כְּבִיכּוֹל, מִתְּפַלֵּל עַל זֶה.

כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְהִכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּתַבּוֹת
הַתְּפִלָּה, וּבִכְרִיט בַּעַת אֲמִירַת שִׁירַת הַיָּם, יְכוּל
לְהַתְּעוֹרֵר מְאֹד מְאֹד אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
כְּמוֹ לְמִשְׁלֵ בְּפִסּוּק: "אֲמַר אוֹיֵב, אֲרִדֶּף אֲשִׁיג,
אֲחַלֵּק שְׁלָל", וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבְּנוּ, הַבַּעַל שָׁם
טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע: "יֵשׁ בּוֹ ה' אֲלֵפִין, כִּי אֵלוֹפּוֹ
שֶׁל עוֹלָם גְּנוּז בּוֹ, כְּדֵי לְקַרְבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
כְּמוֹ (שְׁמוֹת יד, י): "וּפְרָעָה הַקְּרִיב" וְכוּ' (תּוֹלְדוֹת
יַעֲקֹב יוֹסֵף סוֹף פָּרַשְׁת וַיִּגַּשׁ דָּף לַד ע"ב). כִּי הָאוֹיֵב
הַזֶּה, הוּא הָאוֹיֵב הַנִּצְחִי שֶׁל הָאָדָם, הוּא הַיִּצָּר
הָרַע, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּעֲצָמוֹ, נוֹתֵן לוֹ כַח,

לְרַדֵּף וְלַחֲלֹק שְׁלָל, אֲבָל מֵה כְּתִיב אֲחֵרָיו?
"נִשְׁפָּתָ בְּרוּחָךְ כְּסִמּוֹ יָם", הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
נוֹתֵן כַח נוֹרָא וְנִפְלָא, לְכֹל יְהוּדֵי לְהַתְּגַבֵּר עַל
יִצְרוֹ, עַל יְדֵי רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, הַמְּבַטֵּל אֶת
טְמֵאת הַיִּצָּר הָרַע וְהַקְּלָפוֹת, וְכֹאשֵׁר הָאָדָם
מִשְׁתַּדֵּל שְׁלֹא לְהַתְּפַתּוֹת אַחַר הַיִּצָּר, זוֹכֵה לְקַבֵּל
סִיוֵעַ עֲלִיּוֹן מְמָרוֹם. וְכִשְׁזוֹכִים לְהַתְּפַלֵּל וְלוֹמֵר
אֶת הַשִּׁירָה בְּאִפְסָן כְּזֶה, אֲזִי הַתְּפִלָּה מְאִירָה
לְאָדָם, וּמְעוֹרֶרֶת וּמְחַזְּקֶת אוֹתוֹ לְעַבּוֹדַת הַשֵּׁם,
בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עוֹ.

וְזֶהוּ "שִׁירֵי לֵה' שִׁיר חֲדָשׁ", הוּא סוֹד
הַהִתְּחַדְּשׁוֹת - 'אֶתְמוֹל הִיָּתָה לִי נִפְלָה, אֲנִי
מְכַנְּסִים אֶת הַנְּפִילָה שְׁלִי בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה, וְאֲנִי
מוֹדֵה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גַם עַל הַנְּפִילָה, זֶה
שִׁיר חֲדָשׁ לְגַמְרִי! 'אֶתְמוֹל הִיָּתָה לִי בְּחִינָה
כְּזֹאת, הַיּוֹם אֲנִי מוֹדֵה לוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהִצְלַחְתִּי
בְּלַמּוּד, הִצְלַחְתִּי בְּתְפִלָּה. וְזֶה שִׁיר חֲדָשׁ -
שְׁבִכָּל יוֹם אָדָם מְשׁוֹרֵר לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
תְּפִלָּה אַחֲרַת לְגַמְרִי, כֹּל יוֹם הוּא שִׁיר חֲדָשׁ
- אֶתְמוֹל זְכוּנִי רַק שְׁאֶפֶל, וְהַיּוֹם זְכוּ אוֹתִי
לְהִצְלִיחַ [אָף כִּי עֲדִין רַק הִצְלַחְתָּ חֲלָקִית],
וְיוֹם אַחֵר תִּקְנֵנוּ לִי שְׁאֶפֶל וְאֶקוּם רַק לְשִׁלִּישׁ,
וְעַקֵּר הַתְּפִקִיד שְׁלִי - לְקוּם מֵהַנְּפִילָה.

הָאָבִן הַנִּמְאָסֵת תִּהְיֶה לְרֹאשׁ פְּנֵה

מוֹבָא מִצְּדִיקִים זי"ע, שֶׁהָרִי מְלַחְמוֹת, אֵין
עוֹשִׂים בְּכִכְיָה, כְּתוֹב (יִשְׁעִיָּה נה, יב): "כִּי בְּשִׁמְחָה
תִּצְאוּ", אֶת הַמְּלַחְמוֹת עוֹרְכִים עִם שִׁירָה, גַם
כְּשֶׁזֶה נִרְאָה כְּנִפְלָה וְתַבּוּסָה, וְכֵן הוּא
בְּמִלְחָמַת הַיִּצָּר. וּמִכִּיּוֹן שֶׁלְמַדְנוּ, שְׁכָל זֶה
מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - עֲלִינוּ לְהַתְּנַהֵל תּוֹךְ כְּדֵי
שִׁירָה וְזַמְרָה.

וְדוּד הַמְּלִיךָ, עֲלִיו הַשְּׁלוֹם, אֲמַר בְּרוּחַ קְדֻשׁוֹ
(תְּהִלִּים קיח, ה): "מִן הַמִּצָּר קָרָאתִי יְיָ" -
כְּשֶׁאֲנִי מְצִלִיחַ בְּעַבּוֹדַת הַשֵּׁם, וְאֲנִי מְרַגֵּישׁ
בְּמִצָּר וּבְקִשִׁי - "עֲנֵנִי בְּמִרְחֵב יָה", הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא נִרְאָה לִי, שְׁדוּקָא הַמִּצָּר הַזֶּה - אֵי
הַהִצְלָחָה, הִיא הַמִּרְחֵב וְהַהִצְלָחָה הַגְּדוֹלָה.

עד שאפלו יום אחד של למוד, יכול להיות נחשב כל כך, וזה פלאי פלאות.

מאת ה' היתה זאת!!!

דוד, מלכא משיחא אמר בנעם שירו הקדוש (תהלים כג, ד): "גם פי אלף בגיא צלמות, לא אינא רע, כי אתה עמדי" - וזאת התחזקות לכל יהודי: באיזה מקום שרק לא תהיה, אפלו במקום הכי שפל ונמוך מכל הבחינות, דע! שגם דוד המלך עבר בכל המקומות הללו, ומחזק את כל אחד: כל ההתחזקות שלי, היתה על ידי שידעתי "כי אתה עמדי!" שהמקום הזה שאני נמצא בו, היתה סבה מאת השם. ואם אמנם כך הוא, כל אחד צריך להשתדל שלא לבוא לידי נסיון - לא ללכת למקומות אסורים וכו', אבל אם אתה כבר נמצא שם ונפלת - עליך לדעת שה' קורא לך: 'אני סבבתי לך את הנפילה הזאת'.

בסדר ההגיוני, לא היה שום סכוי שבני ישראל יצליחו להגאל ממצרים, פי ירדו לירידה אחר ירידה, לשער של טמאה אחר שער של טמאה, אבל דוקא משם נגאלו, וכך דיקא, יהיו ישראל קדושים, עתידין להגאל. זה מה שמלמד אותנו כל הענין של מסירות נפש.

חדש בקרבי את סוד ההתחדשות

כתוב (תהלים נא, יב): "לב טהור ברא לי אלקים, ורוח נכון חדש בקרבי". אני מתפלל לקדוש ברוך הוא, שלא יבואו לי נסיונות של מדות, מכשולות ותאוות, כי אלו מלקמות שיש לכל יהודי, ואי אפשר בלעדיהן. אני מתפלל, שרק יהיה לי לב טהור לעבודת השם, אני מבקש מאתו יתברך: 'ברא לי לב חדש'. ברם, אם היהודי לא זוכה לזה, והקדוש ברוך הוא מזכה אותו בלב-שאינו טהור, בלב מלא כעסים ותאוות שפלות, אזי אני מבקש על כל פנים: "ורוח נכון חדש בקרבי", הינו שאת רוח קדשך אל תקח ממני, שתהיה לי ההתחדשות בעבודת השם, כדי שאוכל לקום מיד.

וזה מה שכתוב (שם פסוק כב): "אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה", ובארו בספרים הקדושים: כי הגם שבעינינו נראה שאיננו מצליחים בעבודת השם, וה"אכן", זהו לב האכן, הינו הקשי שחווים העובדים בעבודתם את השם יתברך. "הבונים", הם תלמידי חכמים הנקראים 'בונים' - הם מואסים בקשיים האלו, מחמת שאינם מכירים ברום ערך תקופת הקשיים הללו. אבל אצל הקדוש ברוך הוא - "היתה לראש פנה", כי ממנה פנה וממנה יתד לבנות את כל בנין הקרשה. אשרי עין ראתה זאת.

ומוכא בגמרא (תגיגה ה' ע"ב): 'רב אידי אבוי דרבי יעקב בר אידי, הוה רגיל, דהוה אזיל תלתא ירחי באורחא, וחד יומא בבי רב, והוה קרו ליה רבנן: "בר בי רב דחד יומא". חלש דעתיה, וקרי אנפשיה, (איוב יב, ד): "שחק לרעהו אהיה, קרא לאלוה, ויענהו". אמר ליה רבי יוחנן, במטו מינך, לא עניש רבנן. נפק רבי יוחנן לבי מדרשא ודרש (ישעיה נח, ב): "ואותי יום יום ידרשון, ודעת דרכי יחפצון", וכי ביום דורשין אותו, ובלילה אין דורשין אותו? אלא, לומר לך, כל העוסק בתורה - אפלו יום אחד בשנה, מעלה עליו הכתוב, כאילו עסק כל השנה כולה'.

רב אידי אבא של רבי יעקב בן אידי הוה רגיל שהיה הולך שלשה חדשים בדרך, ויום אחד בבית הרב, והיו קוראים לו החכמים: "בן בית-הרב ליום אחד". חלשה דעתו, וקרא על עצמו: "שחק לרעהו אהיה, קרא לאלוה, ויענהו". אמר לו רבי יוחנן: בבקשה ממך, אל תעניש את החכמים. יצא רבי יוחנן לבית המדרש ודרש: "ואותי יום יום ידרשון, ודעת דרכי יחפצון", וכי ביום דורשין אותו, ובלילה אין דורשין אותו? אלא, לומר לך, כל העוסק בתורה - אפלו יום אחד בשנה, מעלה עליו הכתוב, כאילו עסק כל השנה כולה'.

נמצינו למדים, עד כמה יקרה כל נקדה קטנה, שזוכים לקנות בדרך התורה והיראה,

החזוק לדורות מסדר יציאת מצרים

ומוכא בספר הקדוש 'פני מנחם' (פרשת בא עמוד סב): 'התורה מצווה לזכור יציאת מצרים, בכל יום, (למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך)', שזו היא אחת מהשש זכירות, 'כל ימי חייך' - לרבות הלילות. איתא בספרים, שזה רמז לזמנים קשים, שבזמן קשה נצרך בודאי לזכירה ולהחזיק את עצמו, ויש לזכור את השם יתברך בכל מקום; עד כאן.

ובפרשת יציאת, אשר בה מזכרת יציאת מצרים כתיב: "על פני בגדיכם", ונראה לפרש בדרך רמז, שאפלו כשהוא בבחינת 'פני בגדיכם' - מלשון בגידה, הינו שהוא נופל כמעט לגמרי - אף על פי כן - "וימינו תחבקני" (שה"ש ב, ו). ראה את עצמך, כאלו יצאת ממצרים. וכי הנך חושב שהתקונים שנעשו על ידי יוצאי מצרים, היו כעין יושבי בית המדרש, בסליחות ובתפלות וכו'? לא! הם עשו את התקונים, מתוך המכשולים והנפילות - זו היא יציאת מצרים! בבחינת 'על פני בגדיכם'.

כתוב (ישעיה נא, טז): "ואשים דברי בפיך, ובצל ידי פסיתיך. לנטע שמים וליסד ארץ"; אנו מתפללים לבורא עולם, שיזכנו להסתכלות האמתית - שתהיה לנו מסירות נפש בעבודת השם, זו פונתנו לשנה זו ולשנים הבאות, שנזכה להדבק בהקדוש ברוך הוא, למסור את נפשנו בכל הפרטים הקטנים, לא רק הגדולים - אלא היומיומיים, ולקום מיד, ולשמח על כל יום ועל כל רגע, בין אם לפי ראות עינינו היה טוב אם לאו. והקדוש ברוך הוא, יעזרנו על דבר כבוד שמו יתברך, ונזכה לגאולה שלמה, אמן.

וזו כל התכלית של יציאת מצרים. לא להסתכל רק על החיצוניות, כאלו יש כאן רק נפילות. הקדוש ברוך הוא אומר על היצר הרע, "גם בעיני יפלא" (זכריה ח, ו), איננו מביטים נכוחה על סוד הנפילות. ועקר האמונה היא, לזכור, שאיננו יודעים מהי עליה ומהי ירידה, לפעמים יוצאים בשמחה אחרי שעות של למוד התורה, אבל ביום של בטולים, יש הרגשה לא נעימה. ובפרט כששומעים שאחרים בן הצליחו ואנו לא, חשים ברע ובחלישות הדעת, וזו הבקשה - "ורוח נכון חדש בקרבי", הכנס בי את ההסתכלות הנכונה, שגלית לי שלא אזכה לקרבה על ידי לב טהור, אזכה לפחות, על ידי "רוח נכון חדש בקרבי" - "השיבה לי ששון ישעך" - שאתמלא בששון, כי כל יום, הוא מתנה - כי אני - איני יודע מה טוב לי.

הרב הקדוש מקארלין זי"ע אמר, שהתקון חצות שלנו, הוא לקום בפלגות לילה - הינו להתרום ולרום מתוך הנפילה המכונה לילה, כאשר הוא נופל מלמוד, מתפלה, שרואי בכעס ושאר מדות רעות - ואף על פי כן, הוא מלקט עוד אלו שירי זמרה, עוד מעט משהו שייכול ללקט, זהו סוד "קימת חצות לילה".

וזהו כתר יתנו לך, ה' אלהינו, מלאכים המוני מעלה, עם עמך ישראל, קבוצי מטה - הינו שהם חלשים. זה מה שהשם יתברך אהב, "שמע ישראל" וכו', לדעת שרק הקדוש ברוך הוא, הוא יחיד בעולם, והוא זה שמנהיג אותי בכל ענין וענין.

בשורה טובה לאנשי התורה ולומדיה

בסיעתא דשמיא יצא לאור עולם סדרת הספרים

"אשיחה בהקיד"

על פרשיות השבוע באגדה

מתוך סדרת הספרים אשיחה בהקיד באגדה ובהלכה

מהרב אורן נזרית שליט"א

הספרים מעוטרים בהסכמת גדולי הדור שליט"א מלאים בהלכות בקניני תורה ובדרכים לעבודת ה' יתברך משולבים בסיפורים על גדולי ישראל ודרך עבודתם

וכעת מבקשים לזכות את הציבור הקדוש לסייע ולהיות שותף

להשלים את סדרת הספרים בהלכה לזיכוי הרבים וזכות לימוד התורה וזיכוי הרבים תגן בעדכם ניתן להקדיש פרשיות לברכה והצלחה ולעילוי נשמת וכיו"ב

052-7627127 אשדוד .ש.י.א

לקבלת גיליונות אלו חינם יש לשלוח בקשה למייל: toraoren@gmail.com

בשורה טובה לאוהבי התורה ולומדיה

לה"ד בני"ד עמ"י עש"ד

בסיעתא דשמיא בקרוב רוצים להדפיס
את סדרת הספרים החדשה

"אשיחה בחוקיך בהלכה"

חמשה כרכים

לסדר פרשיות השבוע

מהרב אורן נזרית שליט"א

נדבך נוסף חשוב מאוד לסדרות הספרים
"שיחות חיזוק", "אשיחה בחוקיך" ועוד מהמחבר

וכעת מבקשים לזכות
את הציבור הקדוש
לסייע ולהיות שותף
בהדפסת סדרת הספרים
"אשיחה בחוקיך בהלכה"
ניתן לזכות בהוצאת הסדרה
או בפרשיות
ולהקדישן לברכה הצלחה
ולעילוי נשמת וכיו"ב

הספרים מעוטרים
בהסכמת גהולי ההוד שליט"א
והתקבלו בס"ד באהבה רבה
בהיכלי התורה

לפרטים ניתן ליצור קשר בטל: 0506491414, 0509013000